

LUCZYWO (19) sb n

sg N łuczywo (5). ◇ G łuczywa (6). ◇ D łuczywu (1). ◇ A łuczywo (4). ◇ I łuczyw(e)m (1). ◇ L łuczywie (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

Żywiczne drewno sosnowe, przeważnie z korzeni, pocięte na drzazgi, służące do podpalania i oświetlenia; taeda Mącz, Calep, Cn; pinum BartBydg (19) : BartBydg 116; Teda, drzewo żywicą ciekącą yáko y łośnia/ ku paleniu á świeceniu nie mniej yáko łuczywo dobre. Mącz 441d; SienLek 172v; [próżniak] iedno leży iáko íprochniały pień/ który iuż áni ná stándur pod przecies/ áni ná łuczywo fie nie przyda/ iedno iż mrowki pod nim gmerzą á kokoszy grzebą. RejZwierc 160v; Calep 1050a; Luczywá zá piecem nie chować: bo [...] fie od tego zápaláią y pogorywáią wśyftki dwory. GostGosp 22, 56, 86 [2 r.], 152; Gdy záyżrzy gálek flis/ iego to żniwo/ Wnet fię vkrádnie [!] rzkomo po łuczywo KlonFlis F3v, F3v [2 r.], H4v.

Zwroty: peryfr. »w komin kładć łuczywo« = rozpałać w kominie (1): Smáczniey fie więc pije piwo/ Gdy w komin kładą łuczywo. RejZwierc 237.

[»łuczywo kopać« = wykopywać karp na łuczywo: Ci wszyscy ogrodnicy nie dawają żadnego czynszu, tylko łuczynnego dawają po 1 kapłunie, dlatego, aby jem było wolno łuczywo kopać i rąbać na potrzebę swoją. LustrRaw 192, 37.]

Wyrażenia: »łuczywo smolne« [szyk 2:1] (3): FalZioł IV 29b; Weźmi [...] Szczépkę łuczywá ímolnégo/ Warz to dobrze wpiwie stárym Piy ciepło zmáłłem máiowym SienLek 149v; GostGostp 82.

»suche łuczywo« [szyk 1:1] (2): W Dworzach wielkich/ w Zamku/ fuche łuczywo y drwá rąbione máią bydź GostGosp 70, 82.

Synonimy: pochodnia, żagiew.

Cf [LUCZYNA], LYCZYWO